

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2Cdo/222/2021                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 6313202881                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 19.12.2023                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Viera Nevedelová         |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2023:6313202881.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: S. X., narodeného R., bytom F., právne zastúpeného: LEGAL & CORP, s. r. o., so sídlom Bratislava, Gajova 11, IČO: 47 237 325, v mene ktorej koná advokát JUDr. Tomáš Dujčík, proti žalovanej: H. P., narodenej R., bytom F., právne zastúpenej: JUDr. Stanislav Pavol, PhD., advokát, so sídlom Bratislava, Šancová 58, IČO: 42 171 067, o zaplatenie 10.000 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 7C/127/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 23. júla 2020 sp. zn. 16Co/67/2019, takto

### rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca má proti žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

### Odôvodnenie

I.

1. Okresný súd Brezno (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 28. novembra 2018 č. k. 7C/127/2013-426 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 10.000 eur spolu s 9,25 % ročným úrokom z omeškania zo žalovanej sumy od 26. 05. 2011 do zaplatenia, a to titulom zmluvy o pôžičke, keď žalovaná mu mala pôžičku vrátiť po uplynutí dohodnutej doby 2 mesiacov odo dňa odovzdania požičanej sumy, pričom tak neurobila ani napriek predžalobnej výzve z 08. 03. 2013. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o uzatvorení ústnej zmluvy o pôžičke so žalovanou, pričom bolo na žalobcovi, aby v spore preukázal kedy, akým spôsobom a v akom rozsahu došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke. Keďže na účet žalovanej boli pripísané finančné prostriedky vo výške žalovanej sumy bez právneho dôvodu (bez uzatvorenej zmluvy), vzniklo na strane žalovanej bezdôvodné obohatenie. Vo vzťahu k uvedenému žalovaná vzniesla námietku premlčania, ktorú súd vyhodnotil ako dôvodnú, lebo žalobca zaslal žalovanej finančné prostriedky dňa 25. 03. 2011, nárok na zaplatenie žalovanej sumy titulom zmluvy o pôžičke uplatnil žalobou podanou na súd dňa 22. 03. 2013, pričom nárok na zaplatenie žalovanej sumy titulom vydania bezdôvodného obohatenia žalobca uplatnil písomným podaním, doručeným súdu až dňa 23. 08. 2013. Keďže žalobca neunesol dôkazné bremeno o uzavretí ústnej zmluvy o pôžičke so žalovanou, subjektívna

2-ročná premlčacia doba mu začala plynúť už dňom 25. 03. 2011, lebo týmto dňom nadobudol vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej a premlčacia doba uplynula dňa 25. 03. 2013; žaloba z titulu bezdôvodného obohatenia bola uplatnená po tomto dni, dňa 23. 08. 2013, preto žalobu zamietol a zároveň priznal žalovanej voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

## II.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 23. júla 2020 sp. zn. 16Co/67/2019 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 10.000 eur spolu s 8,75 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 10.000 eur od 18. marca 2013 do zaplatenia, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania pred súdom prvej inštancie, trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % a trovy konania štátu.

3. Odvolací súd zopakoval dokazovanie vykonané pred súdom prvej inštancie a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie dostatočným spôsobom, v dostatočnom rozsahu a svoje skutkové zistenia a skutkové závery vo vzťahu k existencii, či neexistencii zmluvy o pôžičke medzi stranami sporu správne uzavrel tak, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o vzniku ústne uzavretej zmluvy o pôžičke so žalovanou. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovým a právnym záverom prvoinštančného súdu, že uzavretie zmluvy o pôžičke nebolo potvrdením o bankovom transfere preukázané, že žalobca nepreukázal existenciu podstatných náležitostí dohody o pôžičke medzi ním a žalovanou (kedy došlo k uzavretiu ústnej zmluvy o pôžičke so žalovanou a ani jej povinnosť finančné prostriedky vrátiť), preto nebolo možné prijať ani záver, že by ku vzniku zmluvy o pôžičke medzi žalobcom a žalovanou došlo ústnou formou. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd zhodne so závermi okresného súdu uzavrel, že v konaní nebolo preukázané, že by suma 10.000 eur poskytnutá žalobcom žalovanej bola poskytnutá práve titulom pôžičky.

4. Ďalej odvolací súd konštatoval, že v priebehu celého konania v danom spore nebolo medzi stranami sporu spochybnené to, že žalobca bezhotovostným prevodom zaslal na účet žalovanej sumu 10.000 eur, o čom svedčí aj žalobcom predložené potvrdenie o bankovom transfere a výpovede strán sporu, preto súd prvej inštancie správne právne vyhodnotil, že uvedené finančné prostriedky pripísané na účet žalovanej sú plnením bez právneho dôvodu, teda na strane žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu, keď žalobca preukázal, že medzi ním a žalovanou právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikol. Bolo preukázané, že žalobca sumu 10.000 eur žalovanej poskytol a tá ich prijala bez toho, aby bola v konaní pred okresným súdom preukázaná kauza ich poskytnutia. K vráteniu finančných prostriedkov, napriek tomu, že na ich vrátenie žalobca žalovanú vyzýval, nedošlo, a v konaní nebol preukázaný ani iný právny dôvod ich poskytnutia.

5. Odvolací súd sa však nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca si uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia oneskorene, keď si ho uplatnil až podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 23. 08. 2013, pričom k podaniu žaloby vo veci samej zo strany žalobcu došlo dňa 22. 03. 2013, pričom poukázal na ustálenú súdnu prax (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. februára 2013 sp. zn. 5Cdo/385/2012 a z 27. júla 2011 sp. zn. 4MCdo/15/2010).

6. Podľa odvolacieho súdu nie sú strany konania povinné uplatnený nárok ani obranu proti nemu právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie. Ak strana uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje tvrdený nárok, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom strany sporu a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú. Súd teda nie je viazaný právnou kvalifikáciou, ale len skutkovým vymedzením v žalobe a musí si vyriešiť aj prípadnú konkurenciu (súbeh) právnych nárokov a spomedzi viacerých vybrať správnu právnu normu.

7. Odvolací súd poukázal na to, že v prejednávanej veci žalobca skutkovo vymedzil v žalobe najmä

okolnosti týkajúce sa toho, že žalovanej poskytol sumu 10.000 eur, ktorú žiadal od žalovanej vrátiť a žalovaná si túto svoju povinnosť nesplnila. Okolnosti, či k poskytnutiu finančnej sumy 10.000 eur, ktorej sa žalobca domáhal vrátenia, došlo titulom ústne uzavretej zmluvy o pôžičke, a ktoré okolnosti v konaní preukázané neboli, nič nemenia na vecnej stránke žaloby, že k poskytnutiu uvedených finančných prostriedkov žalovanej v uvedenej výške došlo. Na uvedenom závere nič nemení ani to, že žalobca sa domáhal vrátenia uvedených finančných prostriedkov v lehote dvoch mesiacov, ktoré okolnosti taktiež nepreukázal, avšak domáhal sa ich vrátenia, teda nešlo o dar, či vrátenie pôžičky a podobne, ktoré okolnosti nepreukázala žalovaná. To, že žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k titulu, na základe ktorého k poskytnutiu finančných prostriedkov žalovanej došlo, a ktoré skutkové závery neboli sporné, nemôže byť na jeho ťarchu vo vzťahu k tomu, kedy si ním uplatnené právo na vrátenie ním poskytnutých finančných prostriedkov žalovanej na súde voči žalovanej uplatnil. Žalobca už v predžalobnej výzve z 8. marca 2013 žalovanú upozornil, že v prípade, ak by akýmkoľvek spôsobom spochybňovala právny dôvod nadobudnutia peňažnej sumy vo výške 10.000 eur, je povinná peňažnú sumu vo výške 10.000 eur spolu s príslušenstvom vrátiť žalobcovi z titulu bezdôvodného obohatenia v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o písomné vyjadrenie žalobcu z 23. augusta 2013, týmto podaním žalobca len reagoval na tvrdenia žalovanej, ktorá v odpore podanom po vydaní platobného rozkazu k žalobe žalobcu uviedla, že popiera akýkoľvek právny titul poskytnutia sumy 10.000 eur a výslovne poprela existenciu zmluvy o pôžičke medzi stranami sporu.

8. Podľa odvolacieho súdu z obsahu žaloby a podaní žalobcu jednoznačne vyplýva, že žalobca skutkový základ, a to poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 10.000 eur bezhotovostným prevodom na účet žalovanej a povinnosť žalovanej uvedené finančné prostriedky vrátiť, nemenil a dostatočne ho vymedzil, teda nie je možné konštatovať, že by odvolací súd priznal žalobcovi plnenie z iného skutkového základu, než aký bol vymedzený v žalobnom návrhu. Bolo by prejavom prílišného formalizmu, ak by sa nezaoberal otázkou, či uplatňovaný nárok nie je dôvodný z titulu bezdôvodného obohatenia. Žalovaná nepreukázala, že prevzala finančné prostriedky z iného právneho dôvodu a ani to, že išlo o vrátenie finančných prostriedkov jej manželovi.

9. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd dospel k záveru, že žalobca svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanej uplatnil riadne a včas ním podanou žalobou z 22. marca 2013, teda jeho nárok nie je v subjektívnej a ani v objektívnej lehote premlčaný. A keďže nárok žalobcu odvolací súd nepovažoval za premlčaný, a považoval za preukázané bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej, pristúpil k zmene napadnutého rozhodnutia a žalovanú zaviazal na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 10.000 eur. Súčasne odvolací súd, aplikujúc § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, priznal žalobcovi príslúchajúce úroky z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 10.000 eur v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. a v prevyšujúcej časti požadovaného úroku z omeškania žalobu zamietol. Počiatok povinnosti platiť úroky z omeškania v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, určil odvolací súd dňom 18. marca 2013, t. j. uplynutím dodatočnej 5-dňovej lehoty, ktorá bola žalobcom poskytnutá žalovanej na vrátenie sumy 10.000 eur v zmysle predžalobnej výzvy doručenej žalovanej dňa 12. marca 2013.

III.

10. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) v celom rozsahu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodila z § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu videla v závere odvolacieho súdu, že žalobca poskytol sumu 10.000 eur žalovanej, ktorá ich prijala bez preukázania kauzy ich poskytnutia. Toto hodnotenie odvolacieho súdu považuje dovolateľka za nesprávne, nakoľko od samého počiatku vzniku sporu tvrdila, že tieto peniaze, ktoré prijala na svojom bankovom účte, patrili jej manželovi X. P. a nie jej osobe, preto namietala pasívnu vecnú legitimáciu v spore. Pasívna legitimácia na strane žalovanej však počas celého procesu nebola posúdená a ani vyhodnotená, pričom základným dôkazom k vykonaniu úhrady sumy 10.000 eur bol bankový transfer vykonaný žalobcom s označením „X.“ na jej účet ako platobné miesto, ktorý uviedol sám žalobca na tomto dokumente a predložil ho konajúcemu súdu. Pred súdom prvej inštancie bol vykonaný aj výsluch manžela žalovanej, svedka X. P., ktorý pod prisahou potvrdil, že

peniaze patrili jeho osobe, on bol adresátom bankového prevodu. Dokonca aj sám žalobca na pojednávaní dňa 3. apríla 2014 pred súdom uviedol, že ho osobne telefonicky kontaktoval manžel žalovanej, aby mu poslal peniaze. V súvislosti s uvedenou námietkou dovolateľka poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17. decembra 2009 sp. zn. 1ObdoV/74/2007, v ktorom sa zaoberal aj platobným miestom a adresátom určenej platby z bankového transferu, nález Ústavného súdu SR z 1. júna 2016 sp. zn. I. ÚS 436/2015, ktorý sa vo svojom rozhodovaní zaoberal právnou otázkou postavenia adresáta úhrady platby a rozhodnutia najvyššieho súdu pod sp. zn. 5MCdo/9/2008, 6MCdo/12/2010, prípadne 2Obo/58/2010 obsahujúce záver týkajúci sa platobného miesta a legitimácie k úhrade finančných prostriedkov prostredníctvom bankového transferu.

11. Ďalšia dovolacia námietka žalovanej sa týkala posúdenia právnej otázky premlčania odvolacím súdom vo vzťahu k aplikácii § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď odvolací súd konštatoval, že žalobca v žalobe uvádzal najmä rozhodujúce skutkové okolnosti, na základe ktorých sa domáha vrátenia sumy 10.000 eur s príslušenstvom od žalovanej, čím žalobca špecifikoval žalobu a počas konania nedošlo k zmene rozhodujúcich skutkových okolností, resp. k zmene skutkového stavu žalobcom a ani k zmene žaloby. Pre odvolací súd rozhodujúci skutkový stav predstavovala najmä okolnosť, že žalobca od počiatku tvrdil, že uvedené finančné prostriedky poskytol žalovanej a domáhal sa ich vrátenia, k čomu dobrovoľne nedošlo, avšak, podľa dovolateľky týmto hodnotením odvolacieho súdu bol opomenutý listinný dôkaz na č. 1. 7 súdneho spisu, inak by nemohol logickým postupom dospieť k záveru, že žalobca finančné prostriedky poskytol žalovanej, hoci na namietanom dôkaze k bankovému transferu je označenie meno iného adresáta tohto transferu.

12. Odvolací súd v bode 24. rozhodnutia uviedol podstatné okolnosti, týkajúce sa merita veci, a to že dňa 25. marca 2011 došlo k prevodu finančných prostriedkov. Žaloba žalobcu, resp. návrh na vydanie platobného rozkazu, bola súdu doručená dňa 25. 03. 2013, kde titulom bolo vrátenie požičanej sumy, teda, podľa dovolateľky, v žalobe uvedenými skutkovými okolnosťami bolo plnenie z pôžičky. Právna otázka poskytnutia pôžičky bola konajúcimi súdmi vyriešená a ustálená, s čím žalovaná súhlasí a s názormi súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu je stotožnená.

13. K právnym úvahám odvolacieho súdu (bod 31. jeho rozhodnutia), že v prípade posúdenia právnej otázky titulu bezdôvodného obohatenia a otázky začatia plynutia premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka žalobca už v predžalobnej výzve z 8. marca 2013 adresovanej žalovanej, ktorá jej bola riadne doručená (č. 1. 10 spisu), žalovanú upozornil, že v prípade, ak by akýmkoľvek spôsobom spochybňovala právny dôvod nadobudnutia peňažnej sumy vo výške 10.000 eur, je povinná peňažnú sumu vo výške 10.000 eur spolu s príslušenstvom vrátiť žalobcovi z titulu bezdôvodného obohatenia v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, je tento názor odvolacieho súdu podľa dovolateľky ústavne nekonformný a v rozpore s rozhodovacou súdnou praxou Najvyššieho súdu SR, ako aj Ústavného súdu SR, ak prerušenie plynutia premlčacej doby nastáva až uplatnením nároku na príslušnom súde a nie u žalovanej, tak ako to prezentoval odvolací súd, ktorý podľa dovolateľky vôbec nemohol prihliadať na predžalobnú výzvu žalobcu. Z uvedeného dôvodu podľa dovolateľky odvolací súd nesprávne aplikoval § 107 ods. 1 OZ v spojení s § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka a nesprávne posudzoval právnu otázku premlčania.

14. V súvislosti s o závermi odvolacieho súdu obsiahnutými v odsekoch 27. až 29. odôvodnenia jeho rozhodnutia, týkajúcimi sa posúdenia právnej otázky, kedy si žalobca uplatnil svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia na súde, dovolateľka poukázala na skutočnosť, že prezentované rozhodnutia najvyššieho súdu, na ktoré odvolací súd poukázal, boli už prekonané rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR, Najvyššieho súdu ČR a ustálených právnych názorov Ústavného súdu Slovenskej republiky.

15. Dovolaťka upriamila pozornosť na § 95 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení (ďalej aj ako „OSP“), podľa ktorého zákona bol žalobcom nárok uplatnený a tiež na podanie žalobcu z 23. augusta 2013 a na ustálenú súdnu prax, judikovanú podľa ZSP 30/2009: „Ak žalobca v priebehu konania vo svojom dopĺňujúcom podaní uvedie úplne iné skutkové okolnosti, z ktorých odvodzuje žalobou uplatnený nárok, hoci ide o rovnaké plnenie vyplývajúce z jednej zmluvy,

nemožno takéto podanie považovať za doplnenie v žalobe uvedených rozhodujúcich skutočností. Takýto procesný úkon treba považovať za zmenu žaloby, o ktorej musí súd rozhodnúť v zmysle § 95 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.“ Odvolací súd sa pri svojom rozhodovaní a pri svojich úvahách k uplatnenému žalobcovmu nároku na súde dňa 25. marca 2013 a k žalobcovmu podaniu z 23. augusta 2013, odchýlil od tejto judikatúry. Dovolateľka zdôraznila, že výkladové pravidlá, že zmena žaloby je prejavom dispozičnej zásady sporového konania, ktorá umožňuje strane sporu, aby modifikovala svoj žalobný návrh, pričom odhliadnuc od uvedeného, v súčasnosti účinný zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou OSP už výslovne v texte zákona uvádza, čo sa rozumie pod zmenou žaloby (§ 140 CSP). Za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku tieto závery vyplývali z judikatúry a právnej vedy. Za zmenu žaloby sa v zmysle judikatúry považovala (okrem iného aj) zmena rozhodujúcich skutkových okolností, na ktorých žaloba spočívala. Ak chcel žalobca rozhodujúce skutočnosti akýmkoľvek spôsobom meniť, dopĺňať, zužovať či rozširovať, išlo vždy o zmenu návrhu podľa § 95 OSP. Uvedené právne argumenty a prezentácia ustálenej súdnej praxe, ktorá prekonala rozhodnutia uvádzané odvolacím súdom v rozhodnutí, proti ktorému dovolanie smeruje, sú podporené aj uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. júla 2018, sp. zn. III. ÚS 264/2018, obsahujúcim právny názor, podľa ktorého „Záver všeobecných súdov o tom, že ak žalobca v priebehu konania vo svojom doplnujúcom podaní uvedie úplne iné skutkové okolnosti, z ktorých odvodzuje žalobou uplatnený nárok hoci ide o rovnaké plnenie, a preto nemožno takéto podanie považovať za doplnenie v žalobe uvedených rozhodujúcich skutočností, ale za zmenu žaloby, o ktorej musí súd rozhodnúť v zmysle § 95 ods. 2 OSP, preto možno z pohľadu ústavného súdu považovať za ústavne udržateľný“, ako aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. I MObdV/21/2013. S poukazom na uvedené je podľa žalovanej nesporné, že žalobca si žalobou uplatnenou na súde dňa 25. marca 2013 voči žalovanej uplatnil nárok na zaplatenie sumy 10.000 eur s prísl. na tom skutkovom základe, že žalovanej bola poskytnutá pôžička a túto požičanú sumu vo výške 10.000 eur spolu s príslušenstvom žiadal vrátiť žalobcovi. Podaním z 23. augusta 2013, doručeným súdu prvej inštancie dňa 28. augusta 2013, žalobca vymedzil iný skutkový stav, t. j. vydanie bezdôvodného obohatenia, než uviedol v žalobe, kde trval na poskytnutej pôžičke žalovanej. K hmotnoprávnym účinkom podania, a to aj k zmene žalobcom tvrdeného skutkového stavu došlo jeho doručením súdu prvej inštancie dňa 28. augusta 2013. Vo vzťahu k vyššie prezentovanému právnemu názoru najvyšších súdnych autorít k zmene žaloby, je preto potrebné ako kľúčovú otázku posudzovať námietku premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorú vzniesla žalovaná už pred súdom prvej inštancie. Dovolateľka poukázala na právny názor vyjadrený vo vyššie uvedených rozhodnutiach, podľa ktorého opísanie skutkového stavu je ťažiskovou úlohou žalobcu. Žalobca nesie bremeno tvrdenia, a preto je v tomto smere dôležitá jednoznačnosť, určitosť a zrozumiteľnosť žaloby, ktorá má význam kvôli určeniu predmetu konania. Určenie predmetu konania je dôležité z toho hľadiska, že súd je následne žalobným návrhom viazaný. Až následne je vecou súdu, aby tvrdený skutkový stav podradil pod hmotnoprávnu normu, ktorá tomuto skutkovému stavu zodpovedá. Za tvrdený skutkový stav však zodpovedá žalobca, a pokiaľ sa žalobca rozhodol v priebehu konania tvrdené skutkové okolnosti zmeniť, musel počítať i s prípadnými následkami v podobe hmotnoprávných účinkov zmeny žaloby, t. j. najmä z pohľadu plynutia premlčacích lehôt. Tento právny názor najvyšších súdnych autorít bol odvolacím súdom opomenutý, resp. nebol rešpektovaný, preto podľa dovolateľky odvolací súd pochybil pri posúdení podania žalobcu z 23. augusta 2013, vo vzťahu k zmene žaloby, ako aj vo vzťahu k premlčaniu nároku žalobcu titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Podľa dovolateľky aj na základe uvedených skutkových okolností súd prvej inštancie pri správnej aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka k premlčacej dobe správne ustálil premlčanie žalobného nároku žalobcu titulom bezdôvodného obohatenia, keď žalovaná uplatnila námietku premlčania vo vzťahu k vydaniu bezdôvodného obohatenia.

16. Súčasťou dovolania bol návrh dovolateľky na odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu, nakoľko žalobca podal proti nej návrh na vykonanie exekúcie, pričom žalovaná je matkou maloletého syna, má vyživovaciu povinnosť voči svojmu synovi a výkon tohto rozhodnutia by ju finančne zruinoval. Zároveň uviedla, že žalobca sa podľa vyjadrení jeho právneho zástupcu dlhodobo zdržuje v S. a prípadné vrátenie priznaného nároku odvolacím súdom žalobcovi, ak by bolo vyhovené dovolaniu žalovanej, by bolo pre žalovanú nesmierne náročné, ak nie nemožné.

17. Z vyjadrenia žalobcu k dovolaniu vyplynulo, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za správne, preto navrhol dovolanie odmietnuť ako neprípustné.

#### IV.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana konania zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

19. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

20. Dovolateľka uplatnila dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

21. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením sa pritom rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

22. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

23. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

24. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu; zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna (v ďalšom texte len „právna otázka“).

25. Právnym posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

26. Pokiaľ ide o námietky dovolateľky, obsiahnuté v bode 10. a 11. vo vzťahu k odvolacím súdom vykonanému a vyhodnotenému dokazovaniu, resp. opomenutého dôkazu, tieto nespĺňajú kritériá dovolacieho dôvodu podľa § 421 CSP.

27. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, zvoleného odvolacím súdom, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne napr. v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

28. V danom prípade dovolateľka vyvodila prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP; právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie dovolacieho súdu, a ktorej riešením došlo k odklonu o d ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, však nevymedzila dostatočne určite v zmysle § 432 ods. 2 CSP. V súlade s judikatúrou ústavného súdu odvolací súd túto právnu otázku vyabstrahoval tak, že dovolateľka sa vo vzťahu k plynutiu a prerušeniu premlčacej lehoty pýta:

„Či zmena právnej kvalifikácie nároku uplatneného žalobcom v žalobe bez zmeny skutkového základu (dovolateľka tvrdí, že je zmenený) je alebo nie je zmenou žaloby v zmysle § 95 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.“

#### Relevantná právna úprava

Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

V zmysle § 79 ods. 2 OSP návrh na začatie konania má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoláva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha.

Podľa § 95 ods. 1 OSP navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

#### Podľa § 470 CSP

(1) Ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

(2) Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

Podľa § 140 ods. 1 a 2 CSP zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo. Zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe.

29. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pritom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na zistenie (prijatie záveru), či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach (okolnostiach) podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu.

30. Nesprávnosť záveru odvolacieho súdu, že žalovaná je povinná vrátiť žalobcovi peňažnú sumu 10.000 eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného opatrenia, dovolateľka namietala ako odklon od judikatúry dovolacieho súdu s poukázaním na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 30/2009, resp. 1MObdV/21/2013. K uvedenej námietke dovolací súd uvádza, že pod sp. zn. 1MObdV/21/2013 nebolo na najvyššom súde vedené žiadne konanie.

31. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka odôvodňovala poukazom na právnu vetu uverejnenú pod č. ZSP 30/2009 „Ak žalobca v priebehu konania vo svojom dopĺňujúcom podaní uvedie úplne iné skutkové okolnosti, z ktorých odvodzuje žalobou uplatnený nárok, hoci ide o rovnaké plnenie vyplývajúce z jednej zmluvy, nemožno takéto podanie považovať za a doplnenie v žalobe uvedených rozhodujúcich skutočností. Takýto procesný úkon treba považovať za zmenu žaloby, o ktorej musí súd rozhodnúť v zmysle § 95 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.“ Táto právna veta bola vybratá z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MObdV/19/2007; v uvedenom rozhodnutí však bola riešená problematika zmeny rozhodujúcich skutočností, keď žalobca v žalobe z 27. decembra 1999 pôvodne uplatnil nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu jednostranného odstúpenia žalovaného od zmluvy o podnájme a až vo vyjadrení zo 6. októbra 2003 začal uplatňovať zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu (na inom skutkovom základe), že žalovaný nezaplatil nájomné za II. štvrťrok 1999, teda tvrdil porušenie inej povinnosti, hoci vyplývajúcej z jednej zmluvy; uvedené rozhodnutie preto nemožno považovať za také, od ktorého by rozsudkom odvolacieho súdu v prejednávanej veci došlo k odklonu od judikatúry najvyššieho súdu.

32. Pokiaľ dovolateľka poukazovala na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky dovolací súd zdôrazňuje, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 01. 01. 1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 6. marca 2017 sp. zn. 3Cdo/6/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017, ktoré bolo neskôr publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 71/2018). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu však nemožno zaradiť rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR a Ústavného súdu ČR.

33. Do ustálenej rozhodovacej praxe nemožno zaradiť ani namietané odmietajúce uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 264/2018. Z jeho obsahu pritom vyplýva, že sa taktiež týka zmeny rozhodujúcich skutočností. Z bodu 25. uvedeného uznesenia ústavného súdu totiž vyplýva, že „žalobca svoj nárok na náhradu škody vo výške 5.055,89 eur síce odvodzoval od dopravnej nehody z 30. 01. 2009 zavinennej žalovaným, avšak skutkový základ tohto nároku, z ktorého pôvodne vychádzal, v priebehu konania zásadne zmenil. V pôvodnej žalobe žalobcom požadovaná suma 5.055,89 eur mala predstavovať rozdiel medzi reálne vynaloženými nákladmi na zabezpečenie vozidla žalobcom v sume 9.055,89 eur a sumou 4.000 eur získanou žalobcom za odpredaj vraku vozidla... Až podaním z 25. 01. 2003 (č. l. 153 spisu) sa žalobca rovnako ako v pôvodnej žalobe domáhal zaplattenia sumy 5.055,89 eur, avšak na inom skutkovom základe. V tomto podaní škoda na motorovom vozidle bola vypočítaná ako rozdiel ceny motorového vozidla pred dopravnou nehodou stanovenej na sumu 11.077,55 eur a čiastkou 4.000 eur, tvoriacou hodnotu zvyškov poškodeného vozidla. Z o škody vzniknutej v reálnej výške 7.077,55 eur si žalobca uplatnil len sumu 5.055,89 eur, teda čiastku uvedenú v pôvodnej žalobe.“

34. V prejednávacom prípade z obsahu spisu vyplýva, že žalobca ako rozhodujúce skutkové tvrdenia označil skutočnosť, že zo svojho účtu previedol na účet žalovanej 10.000 eur a skutočnosť, že žalovaná mu túto sumu nevrátila. Podľa žaloby uplatňovaný nárok bol právne kvalifikovaný ako povinnosť zo zmluvy o pôžičke, následne vo vyjadrení k odporu žiadal o posúdenie dôvodnosti žaloby z dôvodu bezdôvodného obohatenia žalovanej.

35. Občiansky súdny poriadok zmenu žaloby priamo nedefinoval, táto otázka bola riešená judikatúrou, ktorej závery boli pretavené do znenia § 140 Civilného sporového poriadku, účinného od 01. 06. 2016. Vzhľadom na to, že žaloba ako aj vyjadrenie žalobcu k odporu žalovanej proti platobnému rozkazu (dispozičný úkon) boli voči súdu uplatnené v roku 2013, teda ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, bolo potrebné otázku, či v konaní došlo k zmene žaloby, posudzovať v intenciách ustanovenia § 470 ods. 2 OSP podľa § 95 OSP práve s ohľadom na judikatúru dovolacieho súdu.

36. Podľa Z IV, s. 701 „Doplnenie žaloby o skutočnosti odôvodňujúcej uplatnený nárok aj z hľadísk uvedených v inom ustanovení nie je zmenou žaloby v zmysle ustanovenia § 95 OSP.“ (rozsudok Nejvyššího soudu ČSSR z 22. 12. 1972, 5 Cz 30/72).

37. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/58/99 (ZSP 61/2000) „Zmena právnej kvalifikácie nároku uplatneného žalobcom v žalobe nie je zmenou žaloby v zmysle § 95 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.“

38. „Zmena žaloby (návrhu na začatie konania) nie je len zmenou tzv. žalobného petitu. Žalobu v civilnom konaní treba vnímať ako komplexné podanie žalobcu, ktoré má splňať náležitosti podľa § 79 ods. 1. Pod zmenou tak treba chápať zmenu akejkoľvek náležitosti, ktorú žaloba má mať. Od toho však treba odlišovať prosté odstránenie väd návrhu na začatie konania, najmä v prípade, keď súd postupuje podľa § 43. Inak povedané, ak sa odstraňujú vady návrhu (ak je žaloba neurčitá, nezrozumiteľná alebo nesprávna) buď na základe výzvy súdu, alebo na základe podania žalobcu, nejde o zmenu žaloby. Rovnako nejde o zmenu žaloby v prípade, ak žalobca predkladá nové dôkazné návrhy, najmä so zreteľom na výsledok doterajšieho konania. Dôkazné návrhy možno v zmysle § 120 uplatniť do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Rovnako o zmenu žaloby nepôjde v prípade, ak žalobca rozšíri alebo zmení fakultatívnu právnu kvalifikáciu svojho nároku. V zmysle § 79 ods. 1, ako aj v zmysle zásady „iura novit curia“ (súd pozná právo) právna kvalifikácia žalobcom predneseného skutkového stavu je vecou súdu. Ak však napriek tomu (čo bude v praxi pravidlom) žalobca uvedie i právnu kvalifikáciu ním predstaveného skutkového stavu, môže ju aj kedykoľvek počas konania zmeniť alebo dopĺňať bez toho, aby súd o takýchto úkonoch žalobcu rozhodoval podľa § 95“ (Občiansky súdny poriadok komentár, Števček/Ficová a kolektív, C. H. BECK, 2. vydanie 2012, s. 337).

39. Otázkou zmeny žaloby, a to vo vzťahu k ustanoveniu § 140 CSP, sa Najvyšší súd SR zaoberal aj v uznesení z 28. apríla 2022 sp. zn. 2Obdo/4/2021, za situácie, keď žalobca v podanej vlastnickej žalobe

voči žalovanému ako (predošlému) nájomcovi nehnuteľnosti tvrdil, že došlo k zániku nájomnej zmluvy medzi stranami 31. marca 2015 výpoveďou žalobcu doručenou žalovanému 5. decembra 2014, avšak neskôr v priebehu konania uplatnil skutkové tvrdenie, že k zániku nájomnej zmluvy medzi stranami došlo 31. januára 2017 - neskoršou výpoveďou žalobcu doručenou žalovanému 31. októbra 2016. V uznesení konštatoval:

„(65.) Dovolací súd uvádza, že zmena žaloby ako dispozičný procesný úkon patriaci výlučne žalobcovi je v zmysle ustanovenia § 132 ods. 2 CSP podaním vo veci samej, ktorým žalobca môže meniť žalobu a určovať predmet konania. Zmena žaloby môže nastať v kvalitatívnej, kvantitatívnej rovine, ako aj v podstatnej zmene alebo doplnení rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. Zmena žaloby však podlieha súhlasu súdu, ktorý o pripustení alebo nepripustení zmeny návrhu rozhoduje uznesením bez možnosti podať voči nemu odvolanie (§ 357 CSP). Pokým súd nerozhodne o uplatnenej zmene žaloby, nemôže pokračovať v konaní a ak súd zmenu žaloby nepripustí, pokračuje v konaní o nezmenenej žalobe.

(66.) ... je zrejmé, že Civilný sporový poriadok za zmenu žaloby považuje aj „podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe“, ktorej explicitná úprava v predošlom procesnom kódexe Občianskeho súdneho poriadku absentovala. Tento legislatívny posun sa odvíja od súdnej praxe, ktorá ustálila, že za zmenu žaloby treba považovať aj procesný úkon, ktorým žalobca, hoci požaduje rovnaké plnenie, tak následne činí na základe iných skutkových okolností než tých, ktoré uviedol v žalobe (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MObdV/19/2007).

(67.) Zákonodarca zároveň v dôvodovej správe k Civilnému sporovému poriadku precizoval, že za zmenu žaloby je treba považovať akékoľvek zásahy, doplnenie, upresnenie uplatneného nároku alebo skutočností, o ktoré žalobca uplatnený nárok opiera.

(68.) Dovolací súd zdôrazňuje, že na rozdiel od kvalitatívnej alebo kvantitatívnej zmeny návrhu, podstatnou zmenou alebo doplnením rozhodujúcich skutočností, nedochádza k zmene žalobného petitu. Preto vyhodnotenie zásahu, doplnenia, upresnenia žalovaného nároku alebo skutočností uplatnených žalobcom v podanej žalobe podlieha hodnotiacemu úsudku konajúceho súdu, ktorý sa odvíja od žalobcom predloženého skutkového základu. Je však možné konštatovať, že za podstatnú zmenu skutkových okolností tvrdených v žalobe je potrebné považovať také doplnenia či upresnenia, ktoré môžu mať dopad na právny inštitút premlčania žalovaného nároku. Totiž bez konkretizácie začiatku a konca premlčacej lehoty uplatneného nároku, je akékoľvek následné právne posúdenie konajúcim súdom možné vyhodnotiť ako predčasné, nereflektujúce prejednávany spor a v ňom uplatnený žalobný nárok.

(69.) Najvyšší súd Slovenskej republiky týmto uzatvára, že ak žalobca v podanej žalobe poukazuje na zánik zmluvného vzťahu, v prejednávanom spore nájomného vzťahu výpoveďou so skorším dátumom a v priebehu sporu žalobca toto skutkové tvrdenie zmení tak, že zánik zmluvného vzťahu odvodzuje novou výpoveďou inak datovanou, bez akýchkoľvek pochybností takáto zmena skutkových okolností môže vplývať na premlčanie žalovaného nároku, čím dochádza zo strany žalobcu v tomto smere k zmene žaloby po stránke skutkovej v zmysle § 140 ods. 2 CSP. O takejto zmene musí konajúci súd rozhodnúť a až následne pristúpiť k právnomu posúdeniu veci.

(70.) Vzhľadom na uvedené závery, konajúce súdy nesprávne právne posúdili návrh žalobcu, ak dospeli k takému právnomu záveru, že od momentu vyvolania súdneho sporu (doručením žaloby na okresný súd dňa 28. apríla 2015), nedošlo k podstatnej zmene alebo k doplneniu rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe, pretože žalobca od samotného začiatku vyvolania súdneho sporu odôvodňoval svoj žalobný nárok od tvrdenia zániku nájomnej zmluvy výpoveďou. Dovolací súd dodáva, že zánik nájomného vzťahu výpoveďou medzi stranami sporný nebol, avšak okamih jeho zániku, resp. ukončenia zmluvného vzťahu bol v priebehu sporu žalobcom upresnený, čím svoj pôvodný žalobný návrh zmenil v takej časti, ktorá podstatným spôsobom môže vplývať na plynutie premlčania.“

40. Pokiaľ odvolací súd v bode 32. odôvodnenia jeho rozsudku vyhodnotil, že „žalobca od počiatku tvrdil spôsob, akým došlo k odovzdaniu finančných prostriedkov žalovanej, ako aj okolnosti, na základe ktorých sa domáhal ich vrátenia, teda od počiatku uviedol rozhodujúce skutočnosti, z ktorých bolo možné vyvodit' po tom, ako nebola preukázaná existencia zmluvy o pôžičke, že na strane žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu“ a teda, že „žalobcom vymedzené skutkové okolnosti uvedené v žalobe boli dostatočné i pre posúdenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia ... v súlade so zásadou iura

novit curia ...“ a na tom základe dospel k záveru, že „žalobca svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanej uplatnil riadne a včas ním podanou žalobou dňa 22. 03. 2013, teda jeho nárok nie je v subjektívnej a ani v objektívnej lehote premľaný“, podľa názoru dovolacieho súdu uvedeným posúdením právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie, nedošlo k odklonu od judikatury dovolacieho súdu (viď body 36. a 37.). Dovolanie žalovanej teda nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, preto ho odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

41. Dovolateľka navrhla odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd však nezistil splnenie predpokladov pre takéto rozhodnutie (§ 444 ods. 1 CSP) a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné uznesenie.

42. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 462 ods. 2 CSP).

43. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.